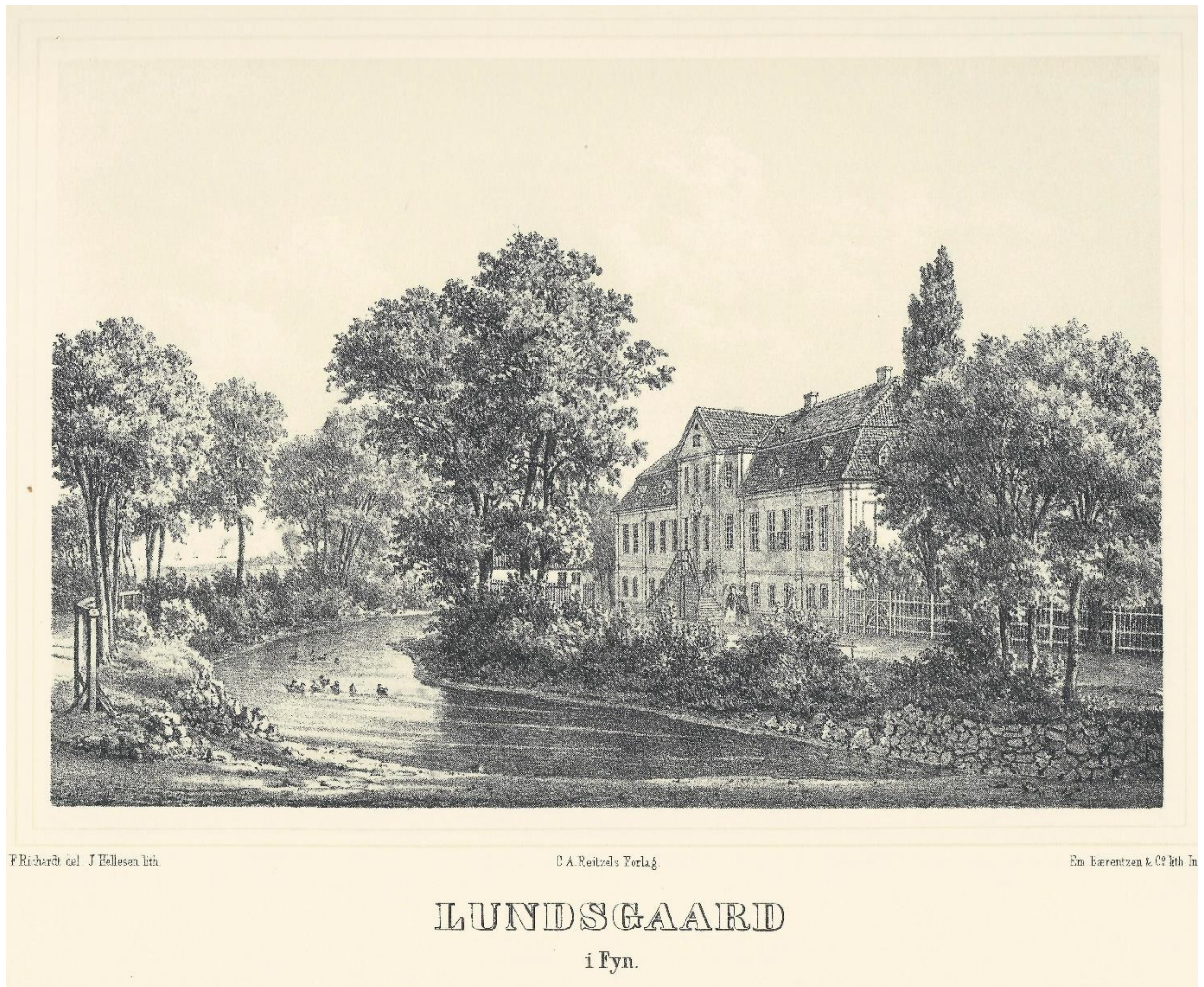

Lundegaard i Nørre Broebye Sogn. Ey langt derfra i en Dal kaldet Halbrod, sankes Odense Assens og Nyeborg Amter i en Spidse. (*) Lundegaard skal være oprettet af en nedlagt Landsbye som heed Lunde. Bygherren meenes at have været Ludvig Munk og Frue Ellen Marsvin, hvis Navnes første Bogstaver staae paa Muren med det Aarstal 1602. De ligge begravede i Nørre Broebye Kirke. Gaarden er et stort grundmuret Corps de Logis, med tvende Fløyer af Bindingsverk, og skiles som sædvanligt ved en Grav fra Ladegaarden. (571) Den store Odense-Aae gaaer tet forbie, og i et Par smaae Søer haves noget Fiskerie. Skoven er temmelig stor og god. Eyere 1.) Eric Venstermand, som levede 1589 og skrives til Lundegaard, maa have tagt Landsbyen ned, noget førend Ludvig Munk satte Bygningen. 2.) Ludvig Munk som sagt er. 3.) Frue Kirstine Munk, Grevinde til Slesvig-Holsten ec. 4.) Fra hende er den formodentlig tillige med Ellensborg eller Holkenhavn kommen til hendes Datters Mand Corfitz Ulfeld, og ved hans Godsbesiddelses Confiscation, til Kong FRIDERICH III. 5.) Niels Hansen Smidt, som legerede 500 Rdlr. til Sognets Fattige. 6.) Hans Dotter Frue Else Cathrine Smidt tilførde den sin Mand, Commerce-Raad Lorentz Petersen og 7.) Deres Dotter Frue Anne Petersen ved Giftemaal ligesaa Hr. General-Lieutenant og Ridder Adolph v. Neuperg, som døde 1749 og hans Frue 1752. Ved deres dødelige Afgang uden Livs Arvinger, hiemfaldt Gaard og Gods efter Cancellie-Raad Smidts Testament, til Enker og andre Fattige, hvilket 1754 blev bekræftet ved Høyeste Rets Dom, saa at Stifts-Amtmanden og Biskopen lade Godset under deres Tilsyn administrere, og Indkomsten, efter Testatoris Villie, aarligen uddeele. Hovetgaards-Taxt er 38 Tønder 5 Skiepper, Skovskuld 5 Tønder 4 Skiepper 3 Fierdingkar.

(*) Paa en liden Banke ved Svinebjerg under denne Gaard, skal have staaet en Adelig Gaard i gamle Dage, tilhørende den i Historien bekiendte Ranne Jonsen af de Langers Slægt, Kammer-Junker hos Kong ERICH GLIPPING, men en Forræder af denne sin Herre, hvilken han hialp at dræbe i Finderup ved Viborg, og derfor blev Fredløs, samt omsider steilet for Roeskild 1:94. Han var Erke-Bisp Jens Grends Søster Søn, og eyede i Fyen skulde havt en Løngang under Jorden, ligesom i Clostret i Roeskild, er uden Tvivl et Digt.

Kobberstik af Lundegaard indsat af Autor – ikke en del af Dan Danske Atlas. Fra Prospekter af Danske Herregårde af Joachim Ferdinand Richardt Udgivet første gang 1844 til 1868

Lykkesholm i Ellinge Sogn, er én af Landets beste Herregaarde, saavel paa Avling, som Bygning. Den sidste er baade i Lade- og Borgegaarden af Grundmuur omgivet paa de 3 Sider, med en smuk Have. Skoven er maadelig stor og kand for Efterkommere blive langt større og kostbarere, ved en Mængde af unge Opelskninger. Got Fiskerie findes her ogsaa i Gaardens Graver og nogle Damme (572) samt Mølle Damme og Fiellerup Søe, i hvilken ikke er noget Fællelskab. Omkring Gaarden ere satte saa mange Steengiærder, at ingen flere kunne ventes efterdi alle brugelige Steene af Marken ere udpryddede. Den første, som skrev sig til Lykkesholm, hvilken ellers i gammel Tiid kaldtes Magelund var Hartvig Hommersbüttel, som levede under Kong WALDEMAR III. 2.) Fikko Moltike, som var samme Konges Raad of Statholder, eller efter den Tiids Titulatur, Gielske i Skaane, kiøbte den af Formanden 1381. Den næste Eyer vides ey til visse (*) I de Wielandske Lærde Tidender p. 645 siges, at Erich Juel af de til Forskiel saa kaldte Bølge Jucier, med Frue Anne Iverdatter Friis haver havt den, men da der paa Langeland ligger en anden Herregaard af samme Navn, saa staaer derhen, hvilken det var. 3.) Aar 1564 tilhørte den Henning Qvitzou, med sine 2 Fruer Ide Lange og Birte Rönnov, som døde her 1590. 4.) Deres Søn var Eiler Qvitzou, død 1640. Hans Enke Anne Brahe solgte Gaarden i samme Aar til 5.) Cantzler Christen Thomsen Sehested, en

berømmelig Stats-Mand, som havde Frue Mette Rosenkrands, og døde 1657. Han byggede ne Deel af Ladegaarden, og gav 60 Rdlr. aarlig Rente, til Odense Hospital. 6.) Erich Sehested, Krigs- og Land-Commissarie i Fyen, havde Frue Margrete Rammel og døde 1683. 7.) Otte Sehested med Frue Christiana Haugvitz, døde Barnløs 1712. 8.) Frue Margrete Sehested, den forriges Søster, som havde været gift med Berendt v. Deden (573) og Vicens Kaas, købte i sin Enkestand denne Fædernegard, hvilken hun ved sin Død 1715 testamenterede til sin Søster-Dotter. 9) Margrete Rammel Vinterfeldt, giftet først med Hans Friderich Kaas, dernæst med Christian Hugo Lützov. Hun solgte 1712 Gaarden, som i 82 Aar havde været de Sehesteders, til Stats-Raad Børge Trolle 10.) Han eyede desforuden Nakkebølle, Rødkilde og Lungsholm, men blev ruineret ved at ville gribe alt for vidt om sig, med adskillige nye Indretninger, saa at Godset kom til Concous, og han maatte ende sine Dage 1739 i Antwerpen. 11.) Theoderus Adeler, Ridder, Geheime-Raad og Amtmand over Nyeborg og Tranekjær Amtet købte Gaarden 1730. Hans Frue Leopoldine Cathrine Rosenkrands. Denne gode Herres rare Indsigt i vort Lands Historie, og hans priselige Omhue for at frietage nogle af dens Stykker fra Forglemmelse, haver som allerede er berørt, givet mig de fleste og beste Efterretninger om dette Nyeborgske Amt, hvilket af Efterkommerne saavel som af mig, der sielden finde saa gode Hielpe-Midler, taknemmeligst bør erkiendes. Lykkesholms Hovetgaards-Taxt er 69 Tønder 5 Skiepper 3 Fierdingkar, Skovskyld 6 Tønder 1 Skiepper 1 Album.

(*) Endskiønt blant Gaardens bekiendte Eyere, som strax skulle opregnes, ikke findes nogen ag de Lykkers Familie, synes det dog rimeligt, at i det lange Intervallo haver været nogen af dem som gav Gaarden sit Navn Lykkesholm, da dens ældste Navn var Magelund.

Løgtved, i Steenstrup Sogn. Bygningen af Bindingsverk er kuns maadelig baade paa Ladegaard og Borgegaard, hvilken ikke er omgivet med Graver, saasom almindeligt ved de fleste Herregaarde. Haven er ikke heller i Stand, efterdi Gaarden i lang Tiid ikke haver været beboet af noget Herskab. Til Garden er skøn Skov, særdeles af Eeg, baade paa Bøndergodset og i Enemærkerne. Yil Løgtved skrev sig 1419 Laurids Findsen, saasom Vidne i det Forbund Kong ERICUS POM. Da gjorde med Kong ULANDISLAO I Polen. 2.) Jacob (374) med Frue Cichel Krogenose, rige Ole Krogenoses og Ellen Thottes Datter. 5.) Peder Thott med Frue Ide Rönnov. 4.) Anders Giöe med Karen Walkendorf. 5.) Absalon Giöe, som levede 1588 med Frue Else Lindenov. 6.) Breide Rantzov Rigens Raad som døde 1618. Frue Karen Giöe. 7.) Arndt von der Kula som døde 1659. Frue Anne Vind 8.) Bendix von der Kula, Frue Anna Sophia Amalia Banner. Niels Krag Geheime-Raad død 1713. Frue Sophia Juel General-Admiral Niels Juels Datter. 10. Niels Krag Stats-Raad, død 1713, Frue Sophia Juel. Dens Eyere nu Agent Johan Christopher von Vesten. Hovetgaards-Taxt er 37 Tønder 1 Skiepper 2 Fierdingk. 2 Album, Skovskyld 4 Tønder 1 Skieppe 1 Fierdingkar 1 Album, Mølleskyld 1 Tønde 6 Skiepper,

Kobberstik af Lykkesholm indsat af Autor – ikke en del af Dan Danske Atlas. Fra Prospekter af Danske Herregårde af Joachim Ferdinand Richardt Udgivet første gang 1844 til 1868

Mullerup i Guldbierg Sogn, som i dette Seculo er opbyggt, haver et Corps de Logis af dobbelt Etage og tvende lavere Side-Bygninger i Bindingsverk. Laden alene er grundmuur. Ager-Jorden er ikke den beste, men Græs og Høe desto overflødige, saa og Skoven én af de herligste i Amtet. Paa Vildt og Fiskerie haves ingen Mangel. Gaardens Beboere var 1583 Jacob Hvitfeldt med Frue Elisabeth Friis, hvilken skal have sat Gaardens ældre Bygning. Dernæst 2.) én ellers ubekendt ved Navn Gregorius, som sees af Opskriften paa en Klokke i Gudbjerg Kirke. 3.) Hartvig Bille med Frue Anne Kaas. 4.) Niels Sehested, som levede der 1563, Christine Lindenov. 5.) Efter hans Død købte Christen Lauritsen Mullerup. 6.) Anders Skeel, som uforvarende blev ihjelskudt paa Jagten 1701, og havde Frue Sophia Amalia Vind. Hun lod Gaarden ombygge. 7.) Deres Søn Holger Skeel, Ridder, Geheime-Raad og Stiftbefalings-Mand i Siælland, døde 1763 efterladende den sin Enke-Frue Rigitze Sophie Baronesse af (575) Gyldenchrone. Hovetgaards Taxt er 38 Tønder 7 Skiepper 1 Fierdingkar 2 Album. Skovskyld er 13 Tønder 4 Skiepper 1 Fierdingkar 1 Album.

Kobberstik af Mullerup indsat af Autor – ikke en del af Dan Danske Atlas. Fra Prospekter af Danske Herregårde af Joachim Ferdinand Richardt Udgivet første gang 1844 til 1868.

Nakkebølle i Aastrup Sogn, en god Gaard med anseelig grundmuret Bygning af to Etager, og dertil et nyt grundmuret Sidehus. Den gamle Hovet-Bygning haver Jacob Brokkenhuus ladet sette 1559. Omkring Borgegaarden ere skønne brede Graver, i hvilke, saavelsom i næstliggende liden Søe, haves got Fiskerie. Saa er og til Nakkebølle en god Dyrehave omgiven med en Steen-Muur 4 Alne høy, Skoven er kun liden. Den ældste af de bekjendte Eyere var Eiler Bølle, om hvilken HVITFELD siger pag. 1428 at han i den borgelige Krig 1534 blev ført fangen til Svendborg og der tvungen til at sværge, han vilde frafalde Kong CHRISTIANI III Partie. Hans Fader var Erich Bølle og i den Slegt haver Gaarden formodentlig været nogen Tiid tilforn, saa og faaet sit Navn Nakkebølle, da det i de ældre Tider var Grønderup, hvilket sees af et gammelt Document, som skal findes i Aabye Præstes Gjemme. 2.) Eiler Bølles Datter og Arving var Frue Susanne Bølle, giftet først med Claus Rafnsberg, og anden gang med Jacob Brokkenhuus. (*). 3.) Deres Søn var Eiler Brokkenhuus, som døde 1592, efterladende Gaarden sin sidste Frue Anne Bille. 4.) Med ham havde hun Marcus Bille. Død 1631. 5.) Eiler Bille til Nakkebølle død ugiftet 1649. 6.) Da hans Søster Karen Bille arvede Gaarden og havde Falk Giøe Hogmester paa Soer til ægte. Den sidste solgte

Erik Pontoppidan, Den Danske Atlas Tomus III, 1764

Gaarden 1654 til (576) 7.) Niels Krabbe, som døde 1703, da Gaarden blev deelt imellem 8.) Frue Lisbeth Krabbe, som havde Herlof Trolle, og 9.) Sophie Trolle, som havde Stets-Raad Johan Monrad til ægte. 10.) Denne solgte sin halve Deel til Svogeren Stats-Raad Börge Trolle, om hvilken er meldet ved Lykkesholm. 11.) Johan Lehn købte den 1729, men overlod den efter faa Aar, 12.) Til Hr. Oberst-Lieutenant Johan Friderich Cicignon giftet ed Frue Baronesse Holk, han døde 1765 den 15 December. Hovetgaards Taxt er 54 Tønder 4 Skiepper 2 Fierdingkar 2 Album, Skovskyld 1 Tønde 7 Skiepper 2 Album, Mølleskyld 1 Tønde 4 Skiepper.

(*) I Hans Tiid nemlig 1559 er Gaarden bygget, men af hans Frue, thi saa siger en Opskrift:
Da jeg i Sverrig fangen vaar
Da bygte min Hustrue denne Gaard.

Kobberstik af Nakkebølle indsat af Autor – ikke en del af Dan Danske Atlas. Fra Prospekter af Danske Herregårde af Joachim Ferdinand Richardt Udgivet første gang 1844 til 1868

Nielstrup i Olleup Sogn, en ældgammel Herregaards af massiv men uordentlig Bygning, som nogle meene at have været for Reformationens Tiid et Kloster, men saadant synes stridigt mod de Efterretninger, som haves om dens Beboelse af Adelsmænd, et Par hundrede Aar førend her blev

tænkt paa noget Klosters Secularisation (*). Over Porten sees i en Steen nogle udhugne Figurer, men utydelige, deels ved Ælde, deels ved det, at de sidde saa høyt i Veyret, og ikke vel kunne adskilles. God Skov af Eeg og Bøg, saa og temmelig Fiskerie haves ved Nielstrup, men formedelst Bøndergodsets Adskillelse ved Arve-Skifte, havde den en Tiid lang tabt sin Hovetgaards Frihed, og fik den ikke igien, førend 1718 som strax skal erindres ved Eyernes Opregnelse, saavidt derom haves Efterretning. Biörn Olufsen skrev sig til Nielstrup 1343 da han gav to Bøndergaarde i Millinge Bye til Svanninge Kirke, med Vilkaar, at der skulle gøres Bøn for ham og hans Paarørende. Hans Frue var Susanne Munk, en Datter af Palle Munk, som førde en gul Bielke i rødt Feldt. 2.) Poul Laxmand en mægtig Ridder, som 1502 blev myrdet paa Høybroe i Kiøbenhavn, var da dens Eyer, følgelig blev Nielstrup tillige med hans øvrige Gods af Kong HANS consisqveret. Herom lidet meere ved Sandholt. 3.) Johan Oxe, som havde Frue Mette Giøe, og døde 1536. Han eyede i Laaland en anden Herregaard af selv samme Navn, og at han der, men ikke, som nogle meene, paa det Fyenske Nielstrup, blev belejret af de oprørske Borgere, sluttes af Sammenhengen i A. HVITFELDS Ord Tom II. pag. 1423. 4.) Hans Søn Albert Oxe med Frue Cidsel Urne, døde 1571. 5.) Siden haver Nielstrup tilhørt adskillige Familier, (578) hvis Følge ikke kand udgøres, saasom de gamle og nye Lunger, Berneskover og von Qvalener. 6.) Omsider er den ved Arv tilfalden de Biller, Troller og Krager. Da disse delede Gaard og Gods imellem sig, tabte Nielstrup sin Hovetgaards-Ret og Frihed, indtil samme 1718 paa nye blev vundet derved, at 7.) Jörgen Ernst von Hoben som 1749 døde i en Alder af 83 Aar, samlede Godset og efterlod det sin anden Frue Edeke Margrethe Lövenheim, hvilken ved Giftermaal 10.) tilførde det Velbaarne Hr. Johan Lehn. 11.) Efter hannem, som døde 1760, tilfaldt Gaarden ved Arv, hans Broder-Søn Hr. Confetentz-Raad Poul Abraham Lehn til Barritsgaard i Laaland. Hovetgaards Taxt er 23 Tønder 3 Skiepper 2 Fierdingkar 2 Album, Skovskyld 7 Tønder, Mølleskyld 10 Tønder.

(*) Maaske det, som haver givet Anledning til at formode dette, er at man midt i den Muur, som indslutter Borgeggardens fiende Side mod Graven, skal ikke længe siden have fundet en Del Menniske Bene, hvilke ellers ofte ere fundne i gamle Kloster-Mure og Hvælvinger, til Beviis, at Munkene øvede Livs-Straf blant sig selv, men hemmelig for at afværge større Forargelse. Dog kand deraf ikke tages noget fuldt Beviis; thi hine Døbning, Beene kunde vel ogsaa ved anden Leylighed være komne derhen. Velærværdige Hr. Morten Thomsen Bredstorf Sogne-Præst for Ollerup og Kirkebye, en velfortient Patriot af deres Tal, som bør takkes før adskillige Efterretninger, tilmelder blant andet, dog ikkun efter Sandsagn, at indtil dette Seculi Begyndelse omtrent, skulle hvert andet eller tredje Aar her til Stædet være skeet et Slags Valfart af et Par eller flere Papister, hvis eeneste Æcende var at betragte med Devotion den liden grønne Steen, som sidder paa Muren af Nielstrups Bygning. Denne haver han taget i nøye Betragtning og ikke fundet derpaa andet end en Mands Billede knælende ved et Træe eller i en Have, hart ad saaledes som man forestiller Christi Bøn og Kamp i Urtegaard.

Norskov i Giesteløv Sogn, haver ikkun en slet Bygning af Bindingsverk, men got Gods og Fiskerie. Den første, som vides at have skrevet sig til Norskov, var Gabriel Ackeleye, Landsdommer i Fyen med Frue Heller Sparre. 2.) Jörgen Aschersleben med Frue Maren Brokkenhuus. 3.) Peder Brokkenhuus, med Tilnavn den gamle, var Rigens Raad og havde Frue Gedske Reventlou. 4.) Claus Brokkenhuus med Frue Emerentze Jernskiæg. 5.) Peder Brokkenhuus den yngre, med Frue Jytte Gyldenstjerne. Han blev skudt i den Skaanske Krig 1676. 6.) Hans Lövenhielm General-Lieutenant og Ridder, med Frue Pultz og siden med Frue Sophie Bielke. 7.) Friderich Giedde, Ridder, Geheime-Raad, Admiral og Stift-Amtmand i Fyen. 8.) Friderich Ahlefeld Oberst, med Comtesse

Riborg Holk, opsatte den nærværende Bygning 1700. 9.) Ahlefeld Ritmester med Baronesse Regitze Gyldencrone. Hovetgaards Taxt 24 Tønder, Skovskyld 4 Tønder 2 Fierdingkar.

Nyebøllegaard i Hillerslev Sogn, en gammel Adelig Sædegaard, tilhøre Statz-Raad Erich Scheel von Holstein til Gielskou. Den Hovetgaards Taxt er 10 Tønder 7 Skiepper 1 Album, Skovskyld 2 Album.

Raskenberg i Nyeborg Sogn, en nye Gaard, hvis underliggende Jorder forud sorterede under Nyeborg Slots Ladegaard, men bleve mod enden af forrige Seculo derfra kiøbte af Claus Rask, som da værende Præsident i Nyeborg, siden Stats Raad, Politie-mester og Borgemester i Kiøbenhavn. Han eyede tilforn Baunegard, som var ikkun liden, men blev merkelig forøget ved bemeldte Slottes Ladegaards Grunde, som strekke sig lige til Byen, dog opførdes derpaa ikkuns af Bindingsværk en maadelig god Bygning. Ladegaarden er, ligesom Avlingen, én af de største i Landet, men ligger i Enden af Enemerkerne, hvilket giver Bonden desto mere Besværing. Haven er stor og smuk, Skoven ikkun maadelig, men haver god Opelskning af Eeg og Bøg. Gaardens Stifter og første Beboer Stats-Raad Claus Rask efterlod den sin Enke-Frue Anne Margrete Lorentzen. Denne fik efter hans Død, 2.) Erich Flemming Ulfeld, som siden havde Lisbet Helvig Urne. 3.) Hans Adolph Ahlefeld, Ridder og Geheime-Conferentz-Raad, med Hendes Høye Naade Frue Dorethe Krag, Enke af Baron Jens Juel og dernæst af General Greve Christian Gyldenlöve, 4.) Justitz-Raad Christian v. der Maase, med Frue Numsen, solgte Gaarden 1742 til Cantzellie-Raad Dreyer og Frue Hammon. Hovetgaards-Taxt er 66 Tønder 3 Fierdingkar 1 Album. Den liden Øe Sproe sorterer under Raskenberg. (579)

Ravnholt i Herrested Sogn, én af Landets herligste og beste Gaarde, baade paa Bygning og Eyendomme. Borgegaarden, som ikke ved Graver er skilt fra Ladegaarden, haver ved Enden af sit anseelige Corps de Logis, et magnifiquve Capel, opbyggt af Geheime-Raad Sehested, hvorudi Præsten af Herrested forretter Guds-Tieneste

Fra Gaarden gaaer man lige i Haven, som er prægtig og haver meget forud, ved de skønneste Aller, Buegange, Lysthuse og deslige Prydelser. Fiskerie er her ikkun maadeligt, men Skoven desto overflødiger, baade af Eeg og Bøg, paa Bøndergodset saavel som i Enemærkerne. Ved Birke-Ret er Raunholt ogsaa benaadet. De B ilders Familie (*) haver i et Par hundrede Aar og maaske længere, beboet Raunholt og skrevet sig dertil 1.) Evert eller Edvart Bild levede der 1480, med Frue Karen Skinkel. 2.) Jacob Bild. 3.) Niels Bild, Rigens Raad, var 1534 én af de fornemmeste som udvalgte Kong CHRISTIAN III. Han havde Frue Birgitte Ulfeld. 4.) Ever Bild, Rigets Admiral, døde 1567, og efterlod Frue Wibeke Podebusk. 5.) Niels Bild som bygde den 1583, havde Frue Margrete Urne, han var den sidste Mand af Slægten og tog sit Vaaben i Graven med sig 1622. 6.) Henrich Holk, Kong CHRISTIAN IV Oberst i den Tydske Krig. Da Freden blev sluttet 1629 gik han atter ud, blev for sine Helte-Gierner, særdeles i at indtage Staden Leipzig, af Kayser FERDINAND gjort til General Feldt-Marskalk, Cammer-Herre og Greve. (581) Det ADLERSKE Mfs siger, at han siden kom hjem og døde her, men Mfs BIRKERODII, at han 1633 døde af Pest i Atdorf, og Liget indført at nedsettes i Herrested Kirke. Hans Frue var Hilleborg Krase. 7.) Frands Povisk fik Formandens Enke, og Gaarden med hende. 8.) Christen Skeel Geheime-Raad, én af de rigeste Riddere i Dannemark, giftet med Frue Birgitte Rosenkrands, som døde 1675. 9.) Friderich Gersdorf fik Gaarden med sin Formands Dotter Elisabeth Sophie Skeel. Han var Ridder, Ceremonie-Mester og Ambassadeur i England, en stor Stats-Mand, og som BIRKEROD kalder ham, en stor Courtisan, reiste for sin Lyst til Italien, og døde der 1691 efterladende sig tre Døttre og stor Rigdom. 10.)

Erik Pontoppidan, Den Danske Atlas Tomus III, 1764

Christian Sehested. Ridder af Elefanten, Geheime-Raad og Stifts-Amtmand i Fyen. Havde været brugt som Ambassadeur i Sverrig og Frankrig, en lærd og gudfrygtig Herre, døde 1740, efterladende Frue Charlotta Amalia Gersdorf, sin Formands Dotter, han bygde 1737 et Capel dertil, siden eyede General-Lieutenant Ove Juel den, som døde den 4 April 1766. Hovetgaards-Taxt er 55 Tønder 2 Album, Skovskyld 8 Tønder 3 Skiepper 2 Fierdingkar 2 Album.

(*) Denne maa nøye adskilles fra de Bilders. Den er nu ikke mere til, men havde fordum været mægtig her i Landet, skjønt ikke som Billernes oprindelig Dansk. Vaabnet var oven til et hvidt og neden til et stort Feldt.

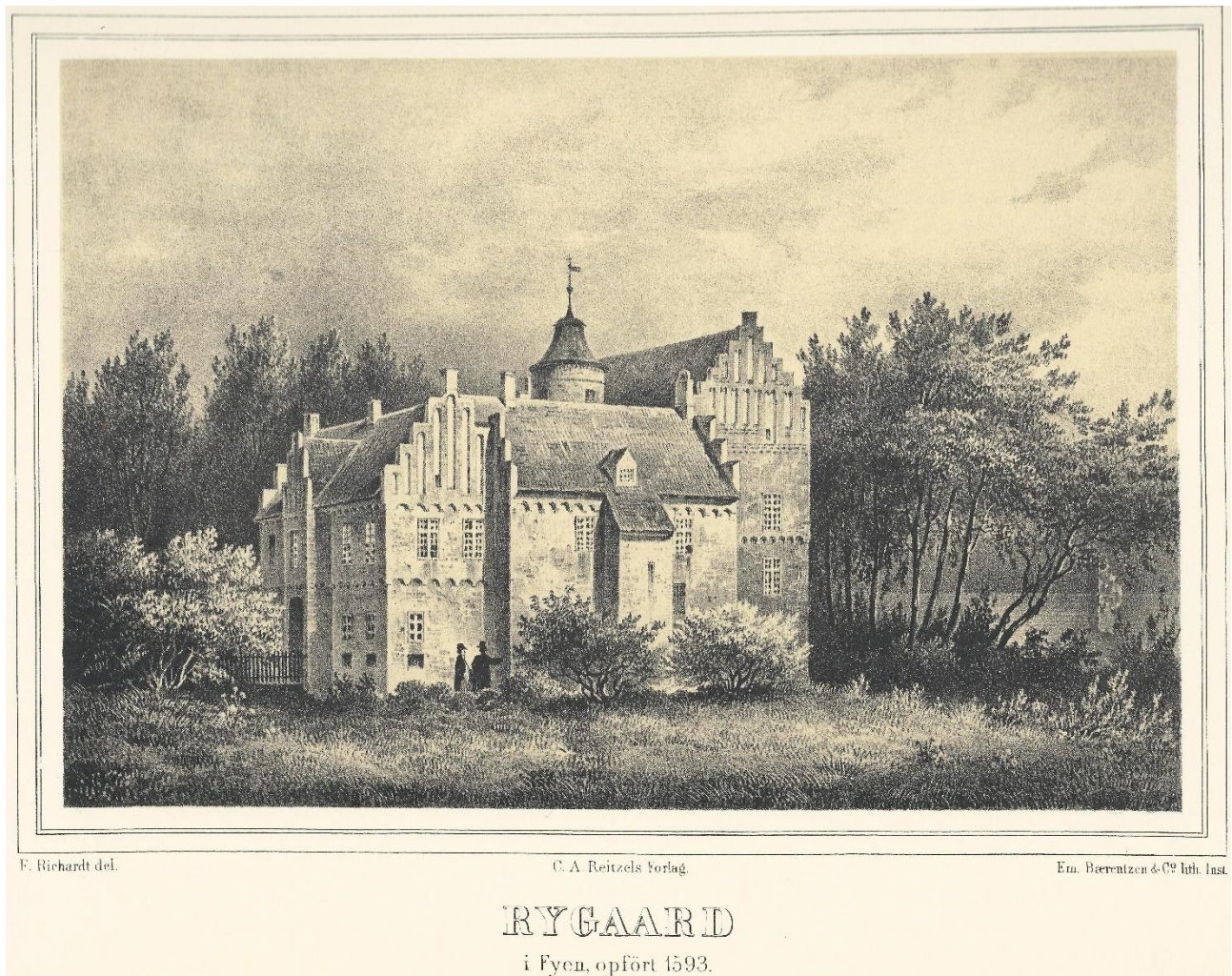
Kobberstik af Ravnholt indsat af Autor – ikke en del af Dan Danske Atlas. Fra Prospekter af Danske Herregårde af Joachim Ferdinand Richardt Udgivet første gang 1844 til 1868

Ryegaard i Langaee Sogn. Borgegaarden, som før havde en ældre Bygning, blev 1593 ombygget paa nye, dog saa snever, at en Karet med 4 Heste knap kand vendes deri. Det er en Firekant omgiven med grundmurte Huse af dobbelt Etage, og et Taarn tækket med Kobber. Gravene, som ere brede, have en Vindelbroe. Ladegaarden afbrændte 1671 og er kuns af Bindingsverk. Fiskevie havest i Gudme Søe og mindre Vande. I Enemærkerne er god Skov. Den Øe Øresen hører hertil. Berneke Skinkel, Rigens Raad, som døde 1408 (582) eyede da Ryegaard (*) Han havde Frue Karen Sture til ægte. 2.) Hans Søn Otte Skinkel med Frue Margrethe Frille. 3.) Hans Broder Berneske Skinkel med Frue Ermegaard Frille, Søster til Broderens Enke. 4.) Evert Bild fik sin Formands

Erik Pontoppidan, Den Danske Atlas Tomus III, 1764

Dotter, Karen Skinkel. Han levede 1518. 5.) Niels Bild levede 1550 var Rigens Raad og havde Frue Mette Ulfeld. 6.) Peder Bild. 7.) og 8.) Niels og Christoffer Bild til Ryegard, døde begge uden Børn 1590. Derfor arvede 9.) deres Farbroder-Søn Niels Bild Ryegaard. Han havde Frue Margrete Urne, lod den gamle Bygning nedbryde og en nyere opsette, og døde 1620. Han var den sidste Mand af sin Slægt. Men hans Dotter 10.) Frue Kirstine Bild fik Asmund Ahlefeld, som ved hende blev Gardens Eyer. 11.) Deres Dotter 12.) Frue Anne Ahlefeld tilførde Gaarden ved Giftermaal Henrich Lange, af de Langer med Rosen. 13.) Peder Lerke, Justitz-Raad, købte midt i forrige Aarhundrede Ryegaard, og lod den gjøre til et Stamhuus, døde 1683. 14.) Hans Søn Vincentz Lerke, Ridder af Elephanten, Geheime-Raad og Ober-Ceremoniemester med Frue Cathrine Vibe, fik Kongelig Tilladelse at omskifte Stamhuset, solgte det altsaa til 15. Oberst Hans Friderich Pultz, giftet med Frue Marie Hovenbek. 16.) Deres Søn Major Peder Pultz med Frue Edele Margrete Gyldenchrone. Hovetgaards-Taxt er 27 Tønder 7 Skiepper 3 Fierdingkar 2 Album, Skovskyld 5 Tønder 3 Skiepper 1 Fierdingkar 1 Album.

(*) Hans Fader ved Navn Otte Skinkel kom ind i Dannemark Aar 1350, og var Stam-Fader til de saa kaldte gamle Skinkler. Siden optog de af Tinhuus samme Navn.

Kobberstik af Ryegaard indsat af Autor – ikke en del af Dan Danske Atlas. Fra Prospekter af Danske Herregårde af Joachim Ferdinand Richardt Udgivet første gang 1844 til 1868

Erik Pontoppidan, Den Danske Atlas Tomus III, 1764

Rødkilde i Ulbølle Sogn, en ældgammel Herregaard, som uden Tvivl forudtids har haft bedre Bygning, da den nu er ikkun af (583) Bindingsverk, og ey adskilt ved Graver fra Borgegaarden. Avlingen er god, Skoven ikkun liden, men Tørvemosen destobedre. Fiskeriet er ikke synderligt, undtagen en Ørretfangst ved Aaens Udløb i Havet, som er kuns en halv Fierdingsveys fra Gaarden. Rødkildes Ælde sluttet deraf, at den 1314 blev beboet af Tygge Lauridsen, Ridder, som efter Hvitfeldt Ord pag. 373 var i deres Tal der 1314 tabte deres Fred paa Viborg Landsting, hvor Kong ERIC MENDEVED lod tage Dom over dem. 2.) Siden tilhørte Rødkilde i lang Tiid de Hviders Slægt. Saasom Otto Hvide, 3.) Knud Hvide, som døde der 1537 giftet med Frue Kirsten Tidemand. 4.) Deres Dotter Frue ANNE Hvide giftet med Jesper Friis. 5.) Deres Søn Jacob Hvide, død 1563, saasom Slægtens sidste Mand, giftet med Frue Lene Giöe. 6.) Claus Ulfeld fik Gaarden med sin Formands Dotter Margrete Hvide, død 1595. 7.) Breide Rantzov. 8.) Kay Rantzov. 9.) Frands Rantzov. 10.) Kay Lykke. (See Brahetrolleborgs Eyere). 11.) Anne Margrete v. Götzen, Geheime-Raad Jörgen Schultzes Enke, solgte Gaarden 1663 til 12.) Niels Banner, Geheime-Raad, giftet med Frue Anne Cathrine Schult. 13.) General-Fiscal Christian Pedersen. 14.) Knud Krage. 15.) Stats-Raad Johan Monrad, som havde Frue Elisabeth Krabbe. 16.) Etats-Raad Börge Trolle med Frue Charlotta Amalia Rosenkrantz. 17.) Johan Lehn, solgte den til sin Forvalter 18.) Justitz.Raad Hans Lange, som ved Markernes bedre Afdeelning og andre Oeconomiske Indretninger, merkeligen haver forbedret Gaard og Gods, samt givet sine Naboer et got Eksempel. Hovetgaards-Taxt er 42 Tønder 3 Skiepper 2 Fierdingkar 2 Album. (583)

Kobberstik af Rødkilde indsat af Autor – ikke en del af Dan Danske Atlas. Fra Prospekter af Danske Herregårde af

Erik Pontoppidan, Den Danske Atlas Tomus III, 1764

Joachim Ferdinand Richardt Udgivet første gang 1844 til 1868

Rørbek i Flodstrup Sogn, en Herregaard hvis Eyere har været. 1.) Jörgen Urne som døde 1480- 2.) Anders Lindenow og Frue Margrethe Lange. 3.) Henning Qvitzau, og Frue Mette Bølle og Anne Bildt. 4.) Jörgen Qvitzau Rigs-Canceller, Frue Ellen Giøe. 5.) Henning Qvitzau døde 1564, Frue Ide Lange og Berete Rønnow. 6.) Diderich Qvitzau og Frue Margrethe Karen Rosenkrantz. 7.) Christopher Qvitzau døde 1595. 8.) Henning Qvitzau og Frue Berete Giøe. 9.) Diderich Qvitzau og Frue Susanne Juel. 10.) Christian Papenheim og Frue Anne Margrethe Qvitzau. 11.) Jens Höeg. 12.) Krigs-Commissarius Möller. 13.) Commerce-Raad Engelsted, og nu hans Søn 14.) Cancellie-Raad Engelsted. Dens Hovetgaards Taxt er 56 Tønder 5 Skiepper 3 Fierdingkar. Skovskyld 2 Skiepper, Mølleskyld 2 Tønder.

Sandholt i Lyndelse Sogn, en gammeldags men stor og prægtig Gaard, af 3 Etager og indbyggt paa alle 4 Sider, med 4 Rundeele, som forud havde Taarnspire, takte med Kobber og 50 forgyldte Fløye, hvilke Frue Ellen Marsvin lod nedtage, men derfor, efter Rigens Raads Dom, maatte betale 2000 Rdlr. til Knud Ruds Arvinger, som meenede deres Fader blev derved fornærmet. Ladegaarden adskilles derfra, ved brede Graver belagte med en Qvadersteens Broe af 3 Buer. Haven er god, Fiskeriet ogsaa, men Skoven nu omstunder ikkun liden. I Gaarden staae 15 Species Rigsdaler, hvis Rente Corfitz Rud har givet til Præsten, Skolemesteren, og de Fattige i Lyndelse Sogn. Af Eyerne vides 1.) Poul Laxmand, Rigets Hofmester, som af Biörn Andersen og Jacob Strangesen blev ihjelslugt paa Høybroe i Kiøbenhavn 1502, og hans meget Gods confisqueret, skjønt den, som fik det til (585) liden Glæde. (*) 2.) Torben Bille, Rigens Raad med Frue Edele Jernskiæg, om hvilken HVITFELD taler p. 848 og 1048. 3.) Jacob Herdenberg, Rigens Raad, som 1534 var med at udvælge Kong CHRISTIAN III og døde 1542 fik Gaarden med sin Formands Dotter Edele Bille. 4.) Erich Rud, som døde 1577, fik ligeledes Gaarden med sin Formands Dotter Anne Hardenberg. 5.) Knud Rud, som døde 1611 havde Frue Ellen Marsvin, Ludvig Munkes Enke. 6.) Hendes Mands Broder Corfitz Rud arvede Gaarden efter sin Broder Knud Rud og vandt den Proces om de forgyldte Fløye paa Sandholt, som før er meldet. Han døde 1630. Hans Frue var Birgitte Rosensparre, som samme Aar legerede 1000 Rdlr. til gudelig Brug. 7.) Niels Trolle, Statholder i Norge fik Sandholdt med Corfitz Ruds Dotter Frue Mette Rud. 8.) Corfitz Trolle havde Frue Birgitte Rantzov, var Geheime-Raad, og døde 1684. 9.) Siden blev en Mand med Tilnavn Hesse Gaardens Eyer. Han var Cantzellie-Raad og Doct. Juris. Om ham skriver TH. BIRKEROD, at han 1703 var 80 Aar gammel, men meget urolig, gjorde mange Reiser til Holland, Frankrig (585) og Italien, kom imellemstunder hjem, for at see sig om, og reiste saa igien. Qvi cum illo litigare velit, multum sibi temporis fumar. (Hvem ønsker at skændes med ham, tager en masse tid for sig selv) 10.) General-Major Bruin med Frue Karen Selmer Krabbe, indtil 1720, da den blev kjøbt 11.) af Stats-Raad Hans Nobel, som gjorde et Stam-Huus deraf, for sin Søn 12.) Justitz-Raad Hans Nobel. Siden eyede Cancellie-Raad Nörager den, som døde 12 Februarii 1766. Sandholts frie Hartkorn er 97 Tønder 1 Skieppe 2 Fierdingkar 2 Album, Skovskyld 14 Tønder 6 Skiepper 1 Fierdingkar 1 Album, Mølleskyld 2 Tønder 4 Skiepper.

(*) Han eyede efter HVITFELDS Beretning pag. 1041. 5 Herregaarde, 900 Bøndergaarde, 7 Kjøbstedgaarde, 14 Møller, havde i Pant Sølvborg for 1300 Mark, Giongholm for 900 Mark, 2 store Skibe i Søen, skyldede 82 Læser Korn, 8 Læster Meel, 7½ Læst Smør, 32 Sviin 1121 Faar og Lam, 300 Giæs, 664 Høns, 1 Læst Salt og 1813 Mark. Hvorledes han eller hans Fader Peder Laxmand havde sanket deres Midler, staar derhen, men Hr. TH. Birkerod erindre, at de, som fik det,

trivedes ilde derefter og fandt Sandheden af den gamle Regel: Uretfærdigt Gods kommer ikke til tredje Arving.

Kobberstik af Sandholt. indsat af Autor – ikke en del af Dan Danske Atlas. Fra Prospekter af Danske Herregårde af Joachim Ferdinand Richardt Udgivet første gang 1844 til 1868

Skeelsborg eller Skeelenborg i Stubberup Sogn, paa den mod Norden liggende Halvø Hindsholm, kaldes tilforn Eskebjerg, men nu et Baronie under forbemeldte Navn. Bygningen er gammel og god, dog i Mangel af Herskabets Beboelse, ikke altid vel vedligeholdet. Avlingen er meget stor, om ikke den allerstørste i Landet. Skoven haver været god, men er alt for meget medtagen, og nu ikkun ringe, undtagen saavidt Underskoven ved Fredning opelskes. Af Eske-Træer. Som have givet Anledning til det gamle Navn Eskebjerg, er dog en Deel tilbage (*). Af Fiskeriet er det, som falder ved Stranden, det (587) beste. Særdeles er her en fordeelagtig Fangst af Sælhundene, siden Baron Schacks Brokdorf, i dette Seculi Begyndelse, haver ladet slaae tvende Rader Pæle tvers over den Rende, som adskiller Melløe og Bogøe. Paa den eene af dem ophænges først et Garn om Sommers Tiid, naar Sælhundene gaee op for at solbade sig paa de høye Grunde, og ey kunne komme videre for Garnet. Siden behænger an ligeledes den anden Rad Pæle med et Garn, og holder Sælhundene saaledes indsluttede, ligesom i et Fold af to til 300 Alnes Længde. Siden anstiller Skytterne paa deres Baade en Jagt, som skal være plaisant og tillige fordeelagtig, men ikke mindre farlig ved

Uforsigtighed, thi da ingen af disse Dyr kand undflye, saa dræber man i Flæng, ofte paa én Dag 70 Sælhunde og tager af deres Tran saavel som Skind god Vinding. Dog er denne nu ikke saa stor som af Begyndelsen, maaskee fordi de idelig Skud skrekker Dyrene, af hvilke den fleste Sommere faaes nogle Hundrede, men tilforn vel tusende. Nogle smaa Øer og Græsholme omkring ved Hindsholmen, vil jeg her nævn, da de fleste sortere under Baroniet Skeelsborg. Saasom Lungøe med 5 Bøndergaarde og 2 Huse, Bogensøe med 3 Gaarde og nogen Skov af Eeg, Bøg og Hassel samt mange Frugt-Træer, som give Beboerne god Fordeel. Melløe og Bogøe bruges alene til Stutterie og Fædrift. Veiløe kand undertiden besaaes efter nogle Aars Hvile. Derhos Veiekalv, som haver en steenagtig Grund, hvis Overdeel dog (588) giver vilde Asparges og megen Lillieconval af sig. Ramsøe tilhører ikke Baroniet, men Hverringe-Gaard. Den haver ikkun én Beboer men skøn Skov og Græsning, samt Dyrehave af omtrent 50 Stykker Daadyr.

(*) Ved en Høy Klippe kaldet Fyenshovet, ligger Landsbyen Nordskov, som nu har ikkun et Overdrev paa bar Mark. Der skal efter Sandsagen, have været i gamle Dage den tykke Skov til Skiul for Røvere. Af disse siges 12 Mænd. Paa en Juleaften, at have indfundet sig i Bondegården Grønsund, som nu er en Sædegaard med Hovetgaards Frihed. Bonden skal have tracteret dem vel, imidlertid advaret Herremanden paa Eskebjerg, som strax indfandt sig med sine bevæbnede Folk, besatte Gaarden og lod Røverne gribe samt steile paa Martofte Mark, hvor Stedet endnu kaldes Steilehøy, og paa Overdrevet vises Tegn til deres Røverkule. Uden Tvivl er det denne Hændelse, til hvilken hensigtes i de saa kaldte Kiæmpe-Viser Part III med den Sang som begynder saaledes: De Røvere ligge under Nordenskov.

Af det gamle Eskebjergs nu Skeelsborgs ældste Beboere vides ved Hielp af Adelige Slægt-Bøger og A HVITFELDS Chronike saa mange som have været af de Hviders Familier, hvilken den tilhørde, et Par hundrede Aar eller længere. Saasom 1.) Stig Hvide med Frue Inger Jacob Sunesens og Frue Estrits Datter. 2.) Deres Søn Anders Hvide. 3.) Stig Andersen Hvide, Rigets Marsk, som den Norske Chronik kalder Hvitlaider, en drabelig Krigshelt, men vanæret af Kong ERICH GLIPPING, som derfor af ham og hans Paarørende 1286 blev dræbt i Finderup. Dette Konge-Mord hevnedes hans Søn Kong ERICH MENDEVED paa mange Adelsmænd, hvilke maatte flye Landet og see deres Gods forbrudt, men Stig Hvides Gods kunde ikke forbydes, efter den Tiids Ret, siden han paa Landstinget offentlig havde undsaagt Kongen. Marsk Stig drog derpaa med sine fredløse Hielpere til Norge og fik megen Hielp derfra, bygde sin en Fæstning paa Hielm, og efter nogles Meening et Taarn paa Sproe, samt førde i Lang Tiid Avindskiold mod Riget, indtil han 1292 døde. Vennerne holdt hans Gravsted hemmelig, og een af dem, som paa en Pude i sit Huus fandt noget af det Fløyel, hvilket han ansaae for at være tagen af Marsk Stigs Kiste, siges at have slaget sin Hustrue ihjel, paa det, hun ey skulle røbe Graven. Dette skal være skeet i Odds-Herret i Siælland, hvor Marsk Stig foregives at ligge i Rørvig Kirke, da de Hviders (589) Vaaben formodentlig i sildigere Tider skal være der opsat. Andre sige, at han skal være begravet ved dette sit Fyenske Gods Eskebjerg, i Stubbedrup Kirke paa Hindsholm, HVITFELD p. 304. Men den i Oldsager velkyndige Hr. P. LUCOPPIDAN negter det sidste i en egen udførlig Skrivelse, som her ikke finder Sted. 4.) Anders Stigsen Hvide fik Kongens Naade og alt sit Fæderne-Gods tilbage Aar 1314. Hans første Frue var Sophie Lende, den anden Margrete. 5.) Endnu var 1369 en Stig Hvide, Rigens Marsk og Eskebjergs Eyer, hvis Afkom det ADLERSKE Mfs siger, i lang Tiid derefter at have beboet samme Gods, item at de Hviders Slægt var i en Side-Linie Biskop Absalons Paarørende eller nedstammende fra Skailm Hvides og den navnkundige Palnetokkes Afkom, hvilken endogsaa i Hedenskabets Tiid eyede meget Gods i Fyen. Men om saa er, kand ikke forsikres, siden O.

Erik Pontoppidan, Den Danske Atlas Tomus III, 1764

SPERLING og andre ikke vil tilstaae, at Hvide var et Stamme-Navn, Absalon tilhørende. 6.) I de sildigere Tider haver Eskebjerg, som 1680 den 12 Mart. Blev et Baronie, under det forandrede Navn Skeelsborg tilhørt Geheime-Raad Friderich WITTINGHOFF AF Skeel, saasom Baroniets Stiftere, hvilket han tilige underlagde sin anden Herregaard ved Navn Broelykke, af 41 Tønders frie Hartkorn. Han døde 1691. Hans `Frue var Eleonora Sehested. Han efterlod Godset til sin Svigersøn General-Lieutenant Schak Brochdorf, som blev Baron 1691 den 12 September. Havde Frue Charlotte Sophie Wittinghoff af Skeel, Formandens Dotter, og døde 1730 den 7 October da det tilfaldt hans Søn Schach Brochdorf det. Hovedgaards-Taxt tillige med Broelykke er 193 Tønder 4 Skiepper 1 Fierdingkar 2 Album, (589) Skovskyld 1 Tønde 5 Skiepper 2 Fierdingkar 2 Album, Mølleskyld 2 Tønder, foruden frie Gods paa Baroniets Vegne 100 Tønder.

Kobberstik af Skeelsborg. indsat af Autor – ikke en del af Dan Danske Atlas. Fra Prospekter af Danske Herregårde af Joachim Ferdinand Richardt Udgivet første gang 1844 til 1868

Skioldemose, i Steenstrup Sogn. Borgegaardens Bygning bestaaer af et stort grundmuret Huus 3 Loft høyt, Resten af Bindingsverk, saavelsom Ladegaarden. Avlingen er maadelig, men Skoven herlig og én af de største i Fyen, meest Bøg, dog ogsaa en Deel gode Eege. Gaarden er et ældgammelt Herre-Sæde, som længe var de Hardenbergers Slægt tilhørende. 1.) Aar 1365 levede én af dem, som skrev sig Petrus Nicolai de Skioldemose. 2.) Erich Erichsen Hardenberg med Frue Mette Skram. 3.) Knud Hardenberg med Frue Mette Urne. 4.) Siden vides ingen førend Otte Krag,

Rigens Raad, som døde 1666 5.) Hans Søn Geheime-Raad Niels Krag, døde 1713. 6) Dennes Søn Etats-Raad Niels Krag, døde 1741. Nu hans efterlagte Enke Frue Sophie Juel. Hovetgaards-Taxt er 25 Tønder 1 Skieppe 3 Fierdingkar 1 Album, Skovskyld 12 Tønder 5 Skiepper.

Steensgaard i Svanninge Sogn. Bygningen er uanseelig og af Bindingsverk, dog adskilt ved en Grav fra Ladegaarden. Haven er smuk og Fiskeriet temmelig af fersk og salt Vand, da den ligger ey langt fra Havet. Skoven er i god Stand. Blant Gaardens Eyere vides Oluf Biörn som 1343 gav 2 Bøndergaarde i Millinge Sogn til Svanninge Kirke, var giftet med Frue Susanne Munk. Hans Fader kaldtes med samme Navn, en ældgammel Slægt, som Hr. Geheime-Raad Adler meener at have været her lige fra Christendommens Tiid. 2.) I de sildigere Tider skrev sig til Steensgaard Anders Emmiksen, som døde 1566 og havde været med at udvælge Kong (591) CHRISTIAN III. Hans Frue var Agnete Reventlou. 3.) Otto Emmiksen kaldet den onde, ligesom han og fik en ond Ende. I nogle Aar sad han arresteret paa denne Gaard, da han beskyldtes for at have skudt sin Ridefoget ihjel. Den gang undgik han sin Straf, men maatte dog falde i en ulovlig Hevneres Haand, da han 1594 paa Steensgaard om Natte-Tiid med en Øxe blev myrdet af sin egen Tiener, som undvigte, og sin egen Kok, som blev lagt paa Steile. Hans tredje Frue navnlig Dorthen von Hesten, som før havde havt Otte Rantzou, blev beskyldt for at have forleedet Morderne til den Misgierning. 4.) Mette Emmiksen, den forrige Søster og Arving, fik Gaarden i sin Enkestand, da hun havde havt Jörgen Tidemand, som døde 1578, og begge hans Sønner, Henrich og Marqvor, som de sidste paa Sverdsiden, kort efter 5.) Deres Søster Ingeborg Tidemand arvede Steensgaard efter sin Moder og fik Erich Kaas til ægte. 6.) Hendes Søster Anne Tidemand blev næste Arving og giftet med Albret Wiffert. 7.) Corfitz Trolle, Geheime-Raad, døde 1684, havde Frue Birgitte Rantzov. 8.) Christian Rotkirch med Frue Sophie Schult. 9.) Jens Christensen Hein, Amtsforvalter i Ribe. 10.) Hans Søn Stats-Raad og Kirke-Inspecteur Friderich Hein med Frue Susanne Brahe. 11.) Efter hende tilfaldt Gaarden hendes Broder Oberst-Lieutenant Preben Brahe. Hovetgaards-Taxt er 33 Tønder 7 Skiepper, Skovskyld 3 Skiepper i Fierdingkar 1 Album.

Søeboe i Jordløse Sogn. Borgegaarden haver en maadelig grundmuret Bygning, som menes at være sat af Rigens Marsk Anders Bille, skjønt det er uvist. Over Ladegaards Porten staaer den Opskrift: Anno 1593 den 2 Junii, haver jeg *Margreta Sal*. (591) *Krabbes*, ladet opreist dette Huus. *Erich Krabbe*, Ridder *Margreta Reventlou*. Denne gamle Ladegaard er dog næsten ombygget i de sildigere Tider. I Gaardens Enemerker, saavelsom paa Godset, er temmelig god Skov, og i Søeboe Sø, som giver Gaarden sit Navn, got Fiskerie. Markerne falde meget ujevne. 1.) Den første, som vides at have skrevet sig til Søeboe, er Eiler Must eller Molt med Frue Sophie Falk. 2.) Matthias Nilsen 1423. 3.) Jochim Henriksen 1448. 4.) Jörgen Urne, som eyede 9 Herregaarde og døde 1480. Med sin Frue Kirsten Knob, havde han en Datter 5.) Margrete Urne, som tilførde Gaarden ved Giftermaal med Knud Reventlou, den første af sin Slægt, som vides at have været boesat i Dannemark. 6.) Deres Søn var Jacob Reventlou og hans Frue Anne Flemming 7.) Anders fornøye Reventlou, en Søn af de forrige, blev slagen for Assens i Grevens Feide 1535. Han havde Frue Cidsel Lange. 8.) Erich Krabbe Rigens Raad, en lærd Herre, som døde 1564, fik Gaarden med sin Formands Datter, Margrete Reventlou, som døde 1606. (*) 9.) Jomfrue Katrine Krabbe, som døde 1613. 10.) Anders Bille, Rigens Marsk, blev skudt ved Fridericiæ Stads Indtagelse 1657. Hans Frue var Sophia Rosenkrands. 11.) Efter dem have været nogle Eyere, som ikke vides. 12.) Justitz-Raad Eskild de Falster, med hvis Datter Frue Margreta de Falsen, Søeboe er kommen 13.) Hr. Etats-Raad

og Lands-Dommer Carl Leopold Scherewien, som nærværende Eyer en Elsker af oeconomiske saavelsom andre gode Videnskaber. Hovetgaards-Taxt er 27 Tønder 1 Skieppe 1 Album, Skovskyld 2 Tønder 3 Skiepper 3 Fierdingkar 1 Album.

(*) Foruden adskillige Sønner hav disse Forældre nogle Dotter, som oplevede en Høy Alder, og i deres eenlige Stand fornøiede sig med at optegne mange Ting, Antiquitæter og særdeles deres Adelige Herkomst angaaende. TH: BIRKEROD roser dem i sit Mfs saasom gode Skribentersker, og siger sig at have havt god Efterretning af deres Papirer, ligesom jeg af hans.

Tidselholt i Veystrup Sogn. Bygningen Bindingsverk baade paa Borge- og Ladegaarden. Et Par Bøsseskud derfra skal Gaarden fordm have staaet, hvor Voldsted og Rudera sees, samt for faa Aars Tiid er fundet nogle Redskaber, saasom en Hammer, en Senepsqvern ec. Dets Navn skal have været Tislot, og da Axel Walkendorf bygde Tidselholt, lod han Stenene hente derfra. Avling er ikkun liden, Skoven temmelig god, men intet Fiskerie uden i Gravene. Saa haves og ved næstliggende Strand en Ørretgaard, som agtes for én af de beste i Landet. 1.) Til Tidselholt skrev sig 1588. Jens Baad med Frue Karen Ackeleye. 2.) Deres Søn Kield Baad døde 1608 uden Børn, og tog, som sidste Mand, Vaabnet med sig i Graven. Hans Frue var Birte Grubbe, som tilforn havde havt Otte Straale, og efter ham fik i sit 70vende Aar en ung Holstensk Herremand, ved Navn Uldrich Pentz. 3.) Hans Urne fik Gaarden med sin Formands Søster Inger Baad. 4.) Axel Walkendorf, som bygde en Deel paa Tidselholt, havde først Frue Anne Friis, siden Frue Heller Skinkel. 5.) Henning Skeel, som først havde havt Gaarden i Forpagtning. 6.) Daniel Kellinghusen fra Kiøbenhavn, solgte Gaarden 1740 til Hr. Abraham Lehn, ligesom denne den 7 October 1746 til Herretfoget Niels Brink, som døde 1756 og havde meget forbedret Bygningen paa Gaarden. Siden blev Krigs-Raad Claus Plum dens Eyere. (594). Hovetgaards-Taxt er 18 Tønder 1 Fierdingkar, Skovskyld 1 Tønde 6 Skiepper 1 Fierdingkar 1 Album.

Tøystrup i Ryslinge Sogn, er ligesom forrige, ikkun liden, baade paa Avling og Bygning. Skoven er ung. Fiskerie haves ikke Tøystrup siges at være bygget af 1.) Niels Sandberg, som levede 1566, med Frue Kirsten Akkeleye. 2.) Michel Sandberg døde ugiftet. 3.) Hans Faster Kirstine Sandberg arvede Gaarden og tilførde den ved Giftermaal Ole Gaas, en Søn af Biskop Hans Gaas i Trondheim. 4.) Deres Søn Niels Gaas, Lands-Dommer paa Langeland, døde 1637. Hans Frue var Hilleborg Pors, Sti Porses Datter. 5.) Christen Gaas, sidste Mand af Slægten, døde uden Børn. 6.) Christian Henrich Luja, Consistorial-Assessor og Doctor Medicinæ. 7.) Thomas Banner, med Frue Helvig Urne. 8.) Niels Hansen Viborg besad Gaarden i 30 Aar, og solgte den 1742, til 9.) General-Major Adam Friderich Gramboe. Hovetgaards-Taxt er 26 Tønder 4 Skiepper 2 Album, Skovskyld 2 Tønder 2 Skiepper 1 Album.

Veilegaard i Veile Sogn. Den skal tilforn have ligget paa et andet Sted, ey langt derfra, hvor Volde og Graver endnu vises, og da søgte Beboerne Fangel Kirke, men 1619 blev den her opbygget af Caspar Markdan, hvis Vaaben sees over Porten. Bygningen er smuk, og vel indrettet, dog ikkun Bindingsverk, uden til beklædt med Muur af én Steen. Skoven er baade stor og god, liggende som en halv Maane omkring Gaarden. Eyerne have været 1.) Folmar Knob, som døde ugiftet og var sidste Mand af sin Slægt. 2.) Christoffer Oldeland ugiftet som ey giftede sig. 3.) Siden faldt Gaarden til dennes Søskende Børn. (595) 4.) Hans og Laurids Oldeland, som levede 1588. Den sidstes Datter Frue Kirsten Oldeland fik 5.) Christian Norman, og med hende Gaarden men ingen Børn. 6.) Caspar Markdan, som fik Formandens Broder-Datter Sophie Oldeland, og flyttede Gaarden som sagt er. 7.) Frue Kirsten Munk, Kong CHRISTIAN IV. anden Gemahl. 8.) Hendes

Datters Mand, Statholder Hannibal Sehested. De næste Eyere vides ikke. 9.) Niels Hansen Smidt. Hans Datter Else Cathrine Smidt, tilførde Gaarden 10.) Commerce-Raad Lorentz Petersen, ligesom dennes Datter Frue Anne Petersen 11.) Adolph Neuperg, General-Major og Ridder. 12.) Dens Eyere er nu Ritmester Michael von Fabricius. Hovetgaards-Taxt er 31 Tønder 6 Skiepper 3 Fierdingkar, Skovskylld 6 Tønder 5 Skiepper 1 Fierdingkar 1 Album, Mølleskylld 2 Tønder.

Veistrupgaard i Veistrup Sogn, dens første Eyere skal have været 1.) Ole Gaas som blev nobiliteret af Kong CHRISTIAN III. Biskop Hans Gaases Søn, døde 1618. 2.) Niels Gaas bygte Gaarden 1622 og døde 1637. 3.) Christen Gaas den sidste Mand, døde uden Børn, hans Søster fik 4.) Erich Kaas af Lindskov, hvis Dotter 5.) Hilleborg Kaas, fik Henrich Markdan, siden giftet anden gang med Hans Due og døde uden Arvinger. 6.) Hendes Broder-Datter Sophie Kirstine Kaas, fik Rubech Gage, som døde 1710. 7.) Rasmus Jacobsen. 8.) Rasmus Pedersen 1713. 9.) Hans Kellinghusen 1722 siden fik 10.) Cammer-Raad Ole Borchlund Gaarden, som 1754 opbygde Borgegaarden af Grundmuur samt completeret Gaarden, og er dens nu værende Eyere. (596).

Vormarksgaard ligger i Byen af samme Navn, og var tilforn ikkun 3 Bøndergaarde, til hvilke den da værende Eyer Vincentz Lerke, siden Geheime-Raad og Ridder af Elephanten, kiøbte saa meget Strøegaads, at han 1687 deraf oprettede en frie completeret Herregaard men solgte den siden til sin Forpagter Hans Thomsen, og denne igien til Hans Anker. Nu tilhører den Sal. Cancellie-Raad Sören Lunds Arvinger. Gaardens Bygning er uanselig og alene ved et Staketverk adskilt fra Ladegaarden. Jordene gode, men største deels blandede med Bøndernes. Skoven ikke liden og ung. Hovetgaards-Taxt er 35 Tønder 7 Skiepper 3 Fierdingkar, Skovskylld 1 Skieppe 2 Fierdingkar.

Ørbeklunde, tilforn Ørlunde, i Ørbek Sogn, en gammel og god Herregaard, hvis nærværende Bygning for den største Deel skal være opført 1503 af Niels Friis, ligesom Ladegaarden 1630 af Jesper Friis. Corps de Logis er massiv af dobbelt Etage og lutter hvælvede Lofter i Gemakkerne. Haven er stor og smuk. Enemærkerne vel indhegnede med Steengiærder, og der, saavelsom paa Bøndergodset, god Skov, men Fiskeriet alene i nogle smaae Damme. Fra Arrilds Tiid haver denne Gaard, ligesom Hesseager, tilhørt deFriser, som føre 3 sorte Egerne i Vaabnet, nemlig: 1.) Niels Friis med Frue Thore Bild. 2.) Christen Friis, som uden Tvivl er den A: HVITFELD melder om p. 783, at han blev Drost i Sverrig. Hans Frue var Maren Krumpen, en Datter af Rigens Drost Otte Krumpen. 3.) Henrich Friis. 4.) Jörgen Friis, med Frue Maren Bild. 5.) Jesper Friis, om hvilken HVITFELD P. 1437. Frue Anne Brokkenhuus. 6.) Henrich Friis, Broder til den lærde Cantzler Johan Friis, levede 1553 med Frue Margrete (597) Bild. 7.) Niels Friis, Befalnings-Mand paa Tranekjær Slot, døde 1611. Frue Vibeke Gyldenstjerne. 8.) Jesper Friis var Oberst og døde 1643. Frue Elisabeth Ulfeld. De have i Ørbek stiftet et lidet Hospital for 4 Fattige (*) 9.) Niels Friis med Frue Clara Gyldenstjerne, som ey havde Børn sammen. 10.) Mathias Rosenvinge, først General-Fiscal, siden Lands-Dommer i Fyen og Justitz-Raad, døde 1714. Frue Anne Margrete Vulff, hun døde 1752. Efter Frue Rosenvinges Død fik Etats-Raad og Krigs- og Land-Commissair Niels Bang Himmelstrup Gaarden, som døde 1754, hvis Enke 1757, er gift med Stift-Amtmand Herman von Heinen som nærværende Eyere. Hovedgaards-Taxt er 43 Tønder 1 Skieppe 2 Fierdingkar 2 Album, Skovskylld 2 Skiepper i Fierdingkar 1 Album.

(*) Deres Navne og Vaabner findes paa Gaardens Lade, med dette smukke Vers:

*Qvid genus est? Nil est. Nomen virtute paratur
Et virtus nostros nobilitavis avos 1630*

Jesper Friis havde i sine unge Aar, reist længe udenlands endogsaa tl Egypten og der hellige Land, hvorfra han skal have hjemført adskillige Raritæter.

Kobberstik af Ørbeklunde indsat af Autor – ikke en del af Dan Danske Atlas. Fra Prospekter af Danske Herregårde af Joachim Ferdinand Richardt Udgivet første gang 1844 til 1868

Østrupgaard i Østrup Sogn, menes at være én af de ældste Herregaarde i Fyen, og af Adelsmænd beboet, endogsaa fra Hedenskabets Tiid. Paa Borgegaarden sees et gammelt grundmuret Huus, af dobbelt Etage. Resten tillige med Ladegaarden er Bindingsverk. Skoven er god baade af Eeg og Bøg. Af Eyerne vides 1.) Jörgen Friis 1502 da han blev kaldet til Biskops Ting af Biskop Jens Bellenak. 2.) Povel Skinkel 1559 med Frue Ide Dresselberg. 3.) Morten Skinkel 1588. 4.) Iver Lunge af de nye eller Dyrer Lunge, med Frue (598) Maren Biörn og dernæst Frue Karen Bryske 1590. 5.) Ove Linge med Frue Birgitte Bille. 6.) Siden er Østrup kommen i de Brahers Familie, og blev af Frøken Karen Brahe testamenteret hendes Broder-Datter Frue Susanne Brahe, hvis Broder Oberst-Lieutenant Preben Brahe nu er Eyer deraf. Hovetgaards-Taxt er 17 Tønder 7 Skiepper 3 Fierdingkar 1 Album, Skovskuld 9 Tønder 1 Fierdingkar.

Øer og Holme. Endnu er tilovers ved Nyeborg Amt, at give nogen Efterretning om visse derunder sorterende mindre Øer og Holme, særdeles ved Amtets Søndre Side, da de som ligge mod Norden eller ved Hindsholm, allerede er anførte ved Skeelsborgs Baronie, til hvilket de henhøre.

Taasing. Lige over for Kiøbstæden Svendborg, ja saa nær derved, at man i stille Veyr kand raabe over Sundet, ligger Øen Taasing, Taarsing, Tosind, eller som nogle ville have havt sin særdeles Dyrkelse, om ikke et Tempel eller Ære-Sæde. Dog haves derom ingen troeværdig Efterretning. Naar noget om denne Ø forekommer i gamle Chroniker, da er det sædvanlige Navn Taaslandis. Længden er hen ved 2 Mile, Breden knap en Miil, Grunden jevn og nedrig, meget frugtbar og særdeles beqvem til Byg-Sæd, samt gode Græsgange. Skovene ere skønne af Eeg, Bøg og Esk. Sort og smaat Vildt i Overflødighed, saa at deraf en god Deel kand sælges. Paa fersk og salt Vands Fisk haves heller ingen Mangel, følgelig kand dette lidet Land siges at have næsten alle Slags naturlige Fordele, af hvilke Indbyggerne, saasom er stræbsomt Folke-Slag, vide vel at betiene sig, ja hvad deres Seilads angaaer, noget mere end deres Naboer i Svendborg (599) ønskede, hvilket og af Arilds Tiid haver opvakt Knur og Klagemaal, som sees af det lidet, tilforn er anført om bemeldte Kiøbstæds Privilegier. De trende Kirke-Sogne, Brenninge, Lande og Bierrebye, med dertilhørende Sytten Landsbyer, ligge i Kirkelige Ting til Sunds Provstie, hvor Byerne tilforn ere opregnet. I det Verdslige haver Landet sin egen Jurisdiction, under et Birketing, som tilhører Stamhuset Valdemar Slot og dets Eyere af den Høyadelige Juelske Familie, som nu henimod Hundrede Aar haver været Eyere af det gandske Land, hvis Hartkorn er over 900 Tønder, med mange Herligheder. (*)

(*) At Taasing i 300 Aar, om ikke længere havt sin egen Ret, adskil fra Sunds Herrets Ting, oplyses ved nogle Breve om Landets Antiquiteter, hvilke Hr. PERDE LUCCOPPIDAN, fordum Sogne-Præst til Bregninge, én af alle Fyenske Oldsager velfortient Mand, med stor Fliid haver samlet. Blant andre forekommer et Brev af 1551 i hvilket Thomas Grim kaldes Tingfoget paa Tasing og Jens Henrichsen i Bierrebye, Præst og NB. Tingskriver. Denne Thomas Grim kaldes tillige Vebner, var altsaa af de Grimmers Familie, som eyede Grimsted i Laaland, hvilken Dronning MARGRETE KJØBTE AF Jens Grim, da hun ville bygge Marieboe Kloster. Thomas Grim paa Taasing skrev sig

Herre til Skovgaard, som nu er en stor Bondegaard paa dette Land, thi fordum vare mange smaa Herremænd, følgelig mange flere Herregaarde af samme Slags.

I ældre Tider have paa Taasing været tvende Slotte eller Herre-Sæder, af hvis Levninger sees, at de med Volde og Graver have været befæstede. Det ene i en Skov kaldet Horse-Skoven ved Stranden, det andet i Tronse-Bye, tvert over for Thorø ved en god Havn paa et lystigt Sted. Dette skal have været det største og kaldet Piils-Slot, ligesom Stedet endnu kaldes Piils-Gaarden, men det (600) førstes Navn var Horse-Slot. I nogle gamle Breve hos HVITFELD p. 311 og 357 nævnes Hr. Peder Nielsen af Taasing ved Aarene 1298 og 1311. Siden i forbemeldte Hr. LUCOPPIDANS Samling ved 1313 Johan Nikleson de Toslandie, Ridder, maaske den forrige Søn 1337 raadede Grev Gerhard af Holsten over Taasing. 1387 var Henningus Berg capitaneus castri Kierstrup med at hylde Dronning MARGRETE i Odense. Da maa Kierstrup have været Cronens Gaard, men kort efter, nemlig 1395 blev Kierstrup og Taasing Land af Dronning MARGRETE givet til Odense Biske-Stoel, HVITFELD p. 598. Fra den Tiid pleyede hine Prælater ofte helst om Sommeren, at holde Huus paa Kierstrup, og da Kong CHRISTIAN II. Aar 1521 paa Kiøbenhavns Raadhus yttrede mod Biskop Jens Beldenak sin Misundelse over den Gave, spørgende, om han havde nogen ret Adkomst til Taasing, hvilket uden Tvivl maatte være pantsat af Cronen, som før havde eyet det, saa fik han af den i alle Ting spidssindige og spotske Biskop Beldenak det haanlige Svar, som HVITFELD p. 1180 anfører, nemlig, Taasing havde længere end i Mands Minde tilhørt Bisperne af Odense. Vilde Kongen den Vey, da havde baade Engeland og Skotland fordum lagt under Dannemark. Dennem matte Kongen først umage sig for at vinde. Det lidet Land Taasing laae inden for Strømmene. Imidlertid varede det ikke længere end til 1536 at hiin intenderte Reduction gik for sig, ved den sidste Catholske Biskop Knud Gyldenstjerne Arrest, og hans saavelsom hans Medbrødres meste Gods blev Seculariseret af Kong CHRISTIAN III HVILKEN Aar 1548 havde bestemme Taasing til et Enke-Sæde for sin Dronning DOROTHEA. Dog der blev intet af. (601). Kierstrup og Taasing blev solgt til Erich Ottersen Rosenkrands, Rigens Raad og Statholder i Norge, som havde Frue Helvig Hardenberg. Deres Søn Jacob Rosenkrands med Frue Pernille Gyldenstjerne fik ved Faderens Afgang 1575 Landet i Besiddelse og efterlod det 1616, da han døde i Norge, sin Søn Erich Rosenkrands som døde ung, men solgte det til Frue Kirsten Munk, Grevinde af Slesvig, ligesom denne 1629 til sin og Kongens Søn, Grev Waldemar. Hannem til gode log Kong CHRISTIAN IV. strax indløse det lidet Strø-Gods der paa Landet, som var andre Adelige tilhørende, item Kierstrup nedbryde, og paa et andet Sted herligen opbygge til sin Søn Valdemars Slot. Dog denne Herre kom aldrig til at beboe det, men døde paa sin Hiemreise fra Rusland i Polen Aar 1654. Derpaa kom Taasing igien til hans Moder Frue Kirsten Munk, og efter hendes Død til hans Søster Frøken Hedeveg, som havde Ebbe Ulfeld og residerede paa Valdemar Slot indtil 1664. Da hun merkede Creditorerne ville gjøre Indførsel for Gield, havde hun i Tide pantsat proforma Godsets og Skovens beste Deel, til sin Svoger Corfitz Ulfeld. Denne Mands bekiendte Utroeskab mod Kongen blev strax efter aabenbaret og dette med Resten af hans meget Gods forbrudt. Hertug Ernst Gunther af den Fyrstelige Sønderborgske Linie paa Als, blev nogen Tiid belehnet med Valdemars Slot, og Godset kort efter udlagt til Rytter-Districter. Endelig blev Aar 1678 den Tapre General-Admiral Niels Juel med Frue Margrete Ulfeld ved Kiøb, Eyer af Taasing Land. (*) (601)

(*) I *Marmor Dan.* Tom. II p. 328 læses den Opskrift paa en Kobbertavle i Kirken, som viser, at Taasing ikke efter nogles Meening er en Kongelig Skienk og Gave til Niels Juel, men kjøbt for rede Penge efter fuld Værdie, som Ordene der lyde.

Deres Søn Stats-Raad Knud Juel, giftet med Comtesse Elisabeth Knuth, efterlod det som et Stamhuus 1719, til sin ældste Søn Cammer-Herre Niels Juel, som med sin Frue Sophia Amalia Pasberg har besiddet det, indtil han den 7 April 1766 ved sin Død har efterladt det til sin Broder Hans Excellence Geheime-Raad og Stiftsbefalingsmand Hr. Carl Juel. Men velbemeldte Cammer-Herre Niels Juel, da han ikke fandt den forrige Bygning paa Valdemar Slot, efter sin Smag, haver ladet det ved Ombyggelse efter de nyere Tidens Architectur, sette i sin nærværende meget anseelige og skønne Stand, saa og ikke langt fra Gaarden boesat nogle Fabricanter i Bomuld og deslige nyttige Arbeid. Slottets Gemakker ere til Orden og Magelighed vel indrettede, Capellet til Guds Tieneste vel Prydet, Haven prægtig, Udsigten til Havet og de forbiseilende Skibe behagelig, og Egnen, ja der gandske Landskab beqvem til et fornøyleligt Herre-Sæde. Det Skat- og Tiendefrie Hartkorn, som bruges ved Slottets Ladegaard er 56 Tønder 4 Skiepper 2 Fierdingkar 1 Album, Skovskylld 13 Tønder 2 Skiepper 2 Fierdingkar 2 Album, Mølleskylld 6 Tønder.

Kobberstik af Valdemar slot indsat af Autor – ikke en del af Dan Danske Atlas. Fra Prospekter af Danske Herregårde af Joachim Ferdinand Richardt Udgivet første gang 1844 til 1868

Kikholm og Egholm, ere tvende smaa Græsholme, imellem Taasing og det faste Land. De bruges alene til Creatures Græsning om Sommers Tiid. Paa den sidste voxte vilde Asparges noget større og bedre end man skulde vente dem.

Thurøe. Strax Østen for Taasing og Vesten for Langeland, ligger Thurøe, adskilt fra Fyen ved et smalt Udløb, kaldet Skaarup Sund, (603) hvis høye Grunde ikke kunne beseiles uden af smaa Baade; men paa Landets anden Side, er god Seilling saa og en sikker Havn. Thurøe er kuns en halv Miil lang og ikke slet saa bred, med høye og jevne Grunde, af hvilke mere end den halve Deel findes bevoxne med god Eege, Bøge og Linde-Skov. Hartkornet er 98 Tønder. Deraf er 32 Tønder inddelt til en Ladegaard, kalder Marsviinsvold, af Frue Ellen Marsviin til Ellensborg, som lod den bygge. Nu beboes den af 8 Mænd, som drive Avlingen. Det øvrige hører til Landsbyen, som haver 32 Gaardmænd og 14 Huusmænd, hvis Familier regnes for 250 Personer. Jorden holdes der idelig under Ploven. Paa Havefrugter legge de sig meget, og sælge gemeenlig mange Æble og Pærer. Dernæst have de nogen Næring af Skovhugst, Fiskerie og Skibsfart. Paa et Sted kaldet Bundsletten sees en stor Steen, under hvilken Indbyggerne efter Sandsagn mene, at den Kiæmpe Rune skulde være begravet, om hvilken Børnene synge i deres Leeg, Balder Rune og hans Viv, de begyndte en stor Kiv, paa Thurø, der slog Balder Rune ec. Se NIC HELVADERI Encolpod p. 164.

Strynøe paa Taasing anden Side mod Sydvest, er et Kirke-Sogn, bestaaende af tvende bebygte Øer Strynøe og Strynøekalv, samt 5 ubebygte Græsholme, som kaldes Vaadeholm, Bandeholm, Bredholm, Greesholm og Græsholm. Indbyggerne ere 54 Gaardmænd og 39 Huusmænd. Jorden er sort, feed og Leerblandet, saa den giver det beste Byg og Erter, særdeles de store graae Erter af sig. I Havet fiskes Torsk, Flynder, Makrel, Aal og Sild, saa og undertiden Strand-Aborre. Øen tilhører Grev Friderich AHLEFELD (604) af Langeland, som der haver et grundmuret Jagt-Huus til forlystelse om Sommeren.

Dreyøe strekker sig i Øster og Vester kun en halv Miil og i Breden kortere. Derpaa ere 26 halve Gaarde og nogle Huse. I gamle Dage søgte de Guds-Tienesten paa Aerøe, men fik 1555 Kong CHRISTIAN III. Bevilling paa at bygge sig selv en Kirke, og da Sognet dog var alt for lidet, til at underholde en Præst, saa blev med Dreyøe foreenet med Skaarøe, som haver 6 hele Gaarde, hvilke for laae til Øster-Skierninge i Fyen, item Hiortøe, med 2 Gaarde, og Birkholm 2 Garde. Disse Øboeres beste Næring er Fiskerie.

Avernakke eller Arnakke, en Miil Norden for Foborg, er et plat og temmelig got Land, med 3 Byer, som avle god Rug, Byg og Erter til 21 Gaarde og nogle Huse, hvis Beboere, ligesom de forrige, ere Bønder og Fiskere, hvilke have deres Birke-Ret og Ting-Huus paa Landet. Her en en smuk Lund eller liden Skov, som de fleste andre smaae Øer savne. Korshavn med én Bye er ligesom et Tilhæng ved Avernakke og foreenes dermed formedelst en smal Hals af 1000 Alnes Længde, ikke bredere end at 2 Vogne kunne køre hverandre forbie. Ved Siderne ere strax et steilt Dyb paa nogle Favne. At Øen fordum maa have havt mere formuende Indbyggere, skulle snart sluttet af de trende smaae Guld-Skaaler eller Urner, som en Bonde der opgravede 1685 den 16 April. De ere vel smaae og veye tilsammen ikkun 6 Untzer, men giemmes for Antiquitæten Skyld, paa det Kongelige Kunst-Kammer i Kiøbenhavn. See OLIG JACOB *Museum Reg.* P. 57.

Biørnøe er af samme Beskaffenhed, dog Grunden noget høyere men Strekningen langt mindre, og haver ikkun 7 Gaarde, henhørende til Foborg Menighed. Disse og alle andre Øboere i den Egn, benytte sig, i Skovens Mangel, meget af Tang til at sette deres Giæder, dekke deres Huse, giøde

deres Agre; thi en Deel af Halmen maae de bruge i Steden for Brændsel. Salt kunne de ikke brænde af Tangen, fordi Østersøens Vand haver lidet Salt. Fiskerie er ellers deres daglige Næring.

Lyøe midt imellem Foborg og Aerøeskiøbing, haver en liden Miil i Længden og noget mindre i Breden. Jorden er maadelig god, til alle Slags Sæd for 23 Gaarde og en Deel Huse. Paa den Nordre Side er Øen plat, men mod Østen og Sønden falde høye Leer Banker. Paa Vesterkanten er et Rev, som udskyder sig til Nords mod Fyens Land, og gjør en god Havn af Hvilken Landet maaskee ogsaa kaldes Lyøe fordi de giver Lye og Læe i hart Veyr. Alt for god Lye og Skiul for sine Skiærbaade, saavel som for sit hemmelige Anslag, var der, som Grev Henrich af Sverin han fandt 1223, hvilket haver gjort denne liden Øe mest bekiendt i Historien. Kong WALDEMAR II med Tilnavn Seyer eller Victoriosus, var dragen til Fyen i Agt at forlyste sig med Jagt paa de mange, som ligge paa Landets Vesterkant, hvor Dyrene lettelig kunde forceres imellem Strømmene. Bemeldte Meklenborgske Greve kom der til ham med Leide, og under Venskabs Skin, for at tage Deel i Jagten, men passede Tiden saa vel, at da Kongen en Aften kom tret hiem og ved Maaltidet gjorde sig noget alt for vel tilgode, hans Hofmænd ligesaa, gav Greven sine Folk Signal, tog den beskienkede Konge og hans Søn (606) Prinds Waldemar af Sengen til Baaden og førde dem bundne med sig til Meklenborg, hvor de paa tredje Aar holdtes arresterte, til Vederlag fordi Kongen havde gjort Grevens Gemahl alt for meget til Gode, eller rettere til Skade, den Stund hendes Herre var paa sin Pilgrims Reise til det hellige Land. See. A. HVITFELD T. I. p. 188. Paa den Tiid vare alle disse smaae Eilande fulde af Skove, ligesom Skovene af allehaande Vildt. En Kilde vises endnu paa Lyøe, som kaldes Kong WALDEMARS Kilde, og en Høy med Navn Grevens Høy, hvor han, efter Sigende, havde skiult sine Folk. Man taler og paa Lyø om lille Kong LAURIDS Grav, maaske en Nesse-Konge, som i Kiæmpe-Viserne kaldes Kong Lauring.

Lehnsmænd paa Nyeborg Slot. Førrend jeg forlader Nyeborg Amt, settes endnu den Fortegnelse over de Adelsmænds Navne, som fordm have havt det i Forlehning, da det ofte anførte ALDERSKE Mfs. Indeholder dem i følgende Orden:

Hennik Moltike 1370, som i det Aar under
Skrev Kong WALDEMAR III Forlig
Med Hanse-Stæderne
Henneke Olessön 1387.
Jens Andersön 1396
Hans von Mehlen, omtent 1400
Claus Rönnov, Ridder og Høvedsmand på Nyeborg 1442.
Chrisiern Rantzov 1513.
Jacob Hardenberg 1523
Peder Lykke 1525
Oluf Rosenkrands 1533
Otte Stisen fik sin Forlehning af Grev Christoffer 1534
Christoffer Hvitfrld 1535
Michel Brokkenhuus 1540.
Frands Brokkenhuus. Døde 1546.
Eskild Giöe 1569.
Axel WIFFERT 1574
Laurids Brokkehuus 1589.

Erik Pontoppidan, Den Danske Atlas Tomus III, 1764

Jacob Rosenkrands 1614.

Jacob Ulfeld 1616

Mogens Kaas 1646. Otte Krag 1656.

Siden Lehnets Reduction til Cronen ere de Kongelige Amtmænds Navne:

Jens Rosenkrands, som døde 1695.

Burchardt.

Grev Flemming Holk 1701 (*)

Christian Rosenkrands 1736

Theodorus Adeler, oplod Amtet for Adam Christopher v. Holsten.

(*) Denne Herre omkom 1701 den 14 Julii ynkelig paa sin Søe-Reise fra Langeland til Nyeborg, da baade han og 3 Toenere, som formodentlig havde sat sig til at sove, ar Baadsfolket, som havde Øye paa det medførte tunde Penge-Skrin, blev kastet over Borde og druknede. Skipperen Mads Clausen blev vel fængslet men døde i sin Arrest uden at gaae til Bekiendelse, da hans Krop blev parteret og lagt paa fire Steiler.

.....